

22.03.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**22 Mart 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Mart 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği
- Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/15)
- Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/14)
- Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/7)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/13)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 16/12/2021 Tarihli ve E: 2020/77, K: 2021/93 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 16/12/2021 Tarihli ve E: 2021/52, K: 2021/97 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 30/12/2021 Tarihli ve E: 2021/79, K: 2021/104 Sayılı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 3. ve 11. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

Bakan Kirişçi: Muhtemel zararların önüne geçmek için çalışıyoruz

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Rusya-Ukrayna arasındaki savaşın tüm dünya ülkelerinin ekonomilerini olumsuz etkilediğini belirterek, “Biz bugüne kadar aldığımız ve bundan sonra alacağımız tedbirler ile muhtemel zararların önüne geçmek için çalışıyoruz.” dedi.

Tarım ve Orman Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünce düzenlenen ‘İç Anadolu Bölgesi Bilgilendirme Toplantısı’ Kayseri’de başladı.

Programa video konferansla katılan Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Türkiye’nin tarımsal hasılda Avrupa’nın üst sıralarında yer aldığını ve orman varlığını artıran nadir ülkelerden biri olduğunu söyledi.

Dünyanın, 2022 yılının ilk çeyreğinde iki önemli tarım üreticisi ülkenin savaşına şahitlik ettiğini kaydeden Kirişçi, “Bu savaş tüm dünya ülkelerinin ekonomilerini de olumsuz etkilemektedir. Biz bugüne kadar aldığımız ve bundan sonra alacağımız tedbirler ile muhtemel zararların önüne geçmek için çalışıyoruz. Bugün ülkemizde buğday arzında sorun yaşanmıyorsa bu zamanında alınan tedbirler ve sürekli olarak birim başına artış sağlayan tarımsal üretimimiz sayesinde. Şu anda global düzeyde yaşananlar da tarım sektörünün tüm dünya için stratejik önem taşıdığının göstergesidir. Belki geçmişte tarımın stratejikliği şu veya bu gerekçelerle tartışılmıştır ama eminim bundan sonra bunu hiç kimse tartışabilecek durumda değildir.” şeklinde konuştu.

ESK, ete yüzde 48 zam yaptı

Et ve Süt Kurumu (ESK), kırmızı et fiyatlarına yüzde 48 oranında zam yaptı.

İRFAN DONAT

Et ve Süt Kurumu (ESK), kırmızı et fiyatlarına yüzde 48 oranında zam yaptı.

Yeni satış fiyat listesini resmi internet sitesinde yayınlayan ESK'da 1 kilogram kıymanın fiyatı 56 TL'den 83 TL'ye çıktı. Kilogramı 62,5 TL olan kuşbaşı ise 92 TL'ye yükseldi.

Daha önce 79,5 TL'den satılan biftek-rostonun listedeki yeni fiyatı 117,5 TL olurken, kontretilenin kilogram fiyatı da 98 TL'den 145 TL'ye çıktı.

Pirzolanın kilogram fiyatı ise 103 TL'den 152 TL'ye yükselirken, kilogramı 154 TL olan bonfilenin yeni fiyatı ise yüzde 48 zam ile 228 TL oldu.

ESK, satış mağazalarındaki et ürünlerinin fiyatını yüzde 48 artırırken, üreticiden alacağı kesim fiyatını artırmadı.

MAĞAZA SATIŞ FİYATLARI	
ÜRÜN ADI	FİYATI KDV DAHİL (TL/KG)
KIRMIZI ET	
SIĞIR KIYMA	83,00
SIĞIR KUŞBAŞI	92,00
SIĞIR BİFTEK-ROSTO	117,50
SIĞIR KONTRFİLE	145,00
SIĞIR PİRZOLA	152,00
SIĞIR BONFİLE	228,00

ESK'nın kırmızı et fiyatlarına yaptığı 48 oranındaki zamların serbest piyasadaki fiyatları da arttırması bekleniyor. Sektör temsilcileri, ESK'nın yüzde 48'lik zam hamlesinin serbest piyasada da fiyatları yüzde 20-25 oranında artıracığını öngörüyor.

Hayvancılık sektöründe uzun süredir yaşanan kriz sonunda fiyatlara da yansımaya başladı.

Özellikle süt sığırcılığı tarafında yüksek girdi maliyetlerine karşın uzun süre sabit tutulan çiğ süt referans fiyatı üreticilere zarar sokmuştu. Çok sayıda üretici anaç hayvanlarını kesime göndererek ahırlarını boşalttı. Bu da besilik materyal tarafında açık yaratmaya başladı. Hem artan maliyetler hem de hayvancılık tarafında bozulan dengelerin de etkisiyle son dönemde karkas et fiyatlarında da yükseliş söz konusu. Türkiye'de ortalama dana karkas fiyatları 85 TL'nin üzerine çıktı. Ulusal Kırmızı Et Konseyi'nin yayınlandığı son verilere göre yağsız dana karkas etin kilogram fiyatı 86,40 TL'ye yükseldi.

TMO, 210 bin tonluk buğday ithalatı ihalesi açtı

Toprak Mahsulleri Ofisi, 210 bin ton ekmeklik buğday için ithalat ihalesi açtı. Teklifler 23 Mart'a kadar toplanacak.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) hububat ithalatı çalışmalarına devam ediyor.

Bloomberg'in haberine göre TMO 210 bin tonluk ekmeklik buğday alımı için ihale açtı.

İhalede 23 Mart'a kadar tekliflerin alınacağı ifade edildi.

Teslimatların 1-30 Nisan arasında gerçekleşmesi öngörülüyor.

Buna göre teslimatların 50'şer bin tonu İskenderun ve Samsun limanlarından, 25'şer bin tonu Mersin, İzmir, Bandırma ve Tekirdağ limanlarından, 10 bin tonu da Trabzon limanından alınacak.

Tarımsal girdilerde rekor enflasyon

Tarımsal girdi fiyat endeksi hem aylık hem de yıllık bazda endeks tarihinin rekor seviyesine yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Ocak 2022 verilerini yayınladı.

Buna göre, Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Ocak'ta aylık bazda yüzde 10,12 artarken, yıllık bazda ise yüzde 57,26 yükseldi.

Böylece, Tarım-GFE, hem aylık hem de yıllık bazda endeks tarihinin rekorunu kırdı.

Endeks, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 10,12 artış gösterirken, on iki aylık ortalamalara göre yüzde 31,35 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 6,99, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 10,57 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 36,10, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 60,78 artış gerçekleşti.

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 6 alt grup daha düşük, 5 alt grup daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 153,34 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve yüzde 101,14 ile enerji ve yağlar oldu. Buna karşılık, yıllık artışın

düşük olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 9,40 ile tohum ve dikim materyali ve yüzde 16,34 ile malzemeler oldu.

Aylık Tarım-GFE'ye göre 5 alt grup daha düşük, 6 alt grup daha yüksek değişim gösterdi

Aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 37,91 ile enerji ve yağlar ve yüzde 17,06 ile bina bakım masrafları oldu. Buna karşılık, aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 2,42 ile malzemeler ve yüzde 4,06 ile hayvan yemi oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise yüzde 8,41 ile tohum ve dikim materyali oldu.

15 milyon ton tahıl devre dışı!

Rus birlikleri Ukrayna'da tarım arazilerini ele geçirerek üretimi baltalıyor. Ülkenin tahıl ihracatının 2021/22 sezonunda, daha önceki tahminlerin 15 milyon ton gerisinde kalması bekleniyor. Bu da buğday, mısır gibi ürünlerin fiyatında yukarı yönlü baskının süreceği anlamına geliyor.

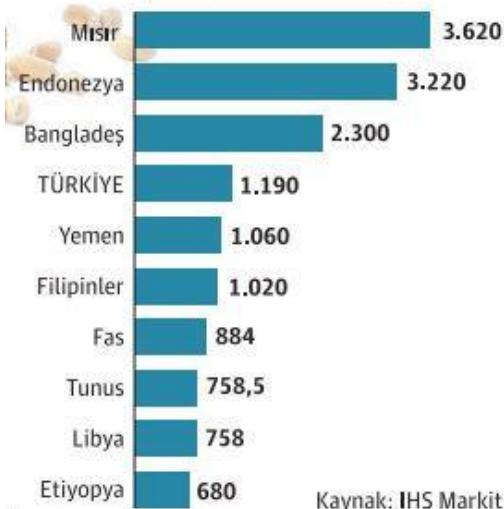

Evrin KÜÇÜK

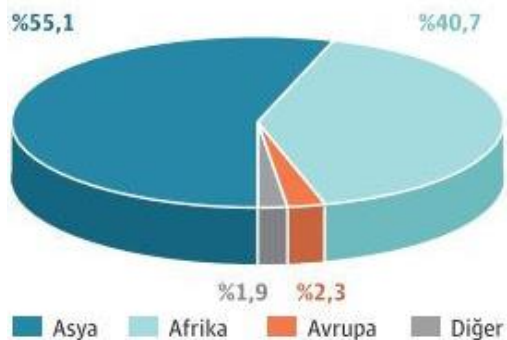
Dünyanın en önemli buğday, mısır ve ayçiçek yağı tedarikçilerinden Ukrayna'nın ihracatının bu yıl önemli bir darbe alacağı, yaklaşık 15 milyon ton buğday ve tahılın piyasadan çıkacağı hesaplanıyor. Ukrayna'da üreticilerden edinilen bilgiye göre Ukrayna'daki Rus birlikleri tarım arazilerini ele geçiriyor. Tarım makineleri, gübre, tohum ve yakıt stoklarına el konulduğu, bir kısmının da yok edildiği belirtiliyor. Ülkenin 2021/22 dönemi kışlık buğday, arpa, kanola mahsullerinin verimi azalıyor. Temmuz ayında başlayan 2022/23 pazarlama yılında üretimin daha da gerilemesi bekleniyor.

Mahsulün toplanması güçleşti

Ukrayna buğdayının başlıca ithalatçıları (2021, bin ton)

Ukrayna'nın başlıca buğday ihracat destinasyonları (2021)

Ukrayna'nın en büyük tarım arazilerine sahip olan Harveat, ülkenin doğusundaki Donetsk bölgesinde 98 bin hektarlık alanın kontrolünü kaybetti. Şirket ayrıca Kiev'de bulunan ve yüzde 70'i savaş bölgesi içinde olan kalan 22 bin hektarlık alana da sınırlı erişime sahip. Harveat Satış Müdürü Tatiana Alaverdova'ya göre, şirket bir süre önce Donetsk bölgesindeki personeliyle temasını kaybetmişti. Bu, varlıkların bir kısmının, özellikle makinelerin Rus kuvvetleri tarafından imha edilebileceği veya ele geçirilebileceği anlamına geliyor. Şirket, Donetsk bölgesinde yaklaşık 38 bin hektarlık bir alana kışlık buğday ekmişti. Bu alanın yüzde 40'ından daha azında gübre kullanılabildiği, bu nedenle verimin düştüğü belirtiliyor. Yetkili ayrıca şirketin stoklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği için eski mahsulü satmasının da kısıtlandığını söyledi.

Kharkiv bölgesinde arazileri işleten bir başka tarım işletmesi olan Agrogeneration da, çatışma bölgelerine yakınlığı nedeniyle tarlalarda çalışma yapılmasında ciddi zorluk yaşandığını bildirdi.

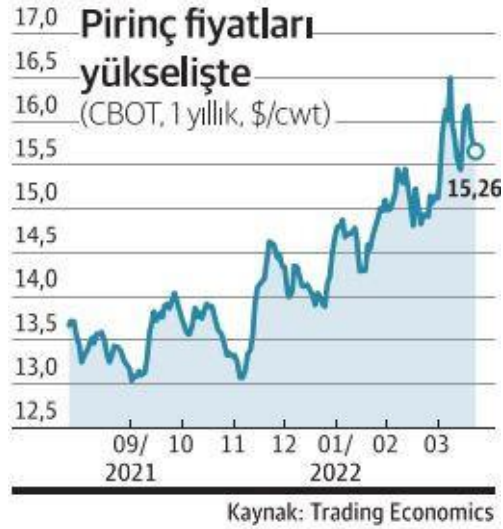
İhracat 47 milyon tona inecek

Uluslararası Tahıl Konseyi (IGC) Ukrayna'nın mevcut 2021/22 sezonunda tahıl ihracatına ilişkin tahminini düşürerek, ülkede devam eden çatışmaların potansiyel gıda güvenliği riskleriyle ilgili endişeleri artırdığını belirtti. Ukrayna'nın tahıl ihracatı, geçen ayki 62,8 milyon tahmininden keskin bir düşüşle 47,8 milyon tona revize edildi. IGC, "Ülkenin batı sınırlarından geçen demiryolu hattıyla ihracatı artırma çabaları olmasına rağmen, toplam hacimlerin sınırlı olması muhtemel" dedi. Ukrayna'nın mısır ihracatı beklentisi 31,9 milyondan 21 milyon tona gerilerken, buğday ihracatı 24,5 milyondan 20,8 milyona çekildi. IGC ayrıca, Rus tahıl ihracatı tahminini 37,7 milyon tondan 37,1 milyon tona düşürdü. IGC, "Hacim, ticaret finansmanı kısıtlamaları ve ek deniz taşımacılığı sigortası gereklilikleri nedeniyle engellenebilir" dedi.

Ton fiyatı 3 haftada 67 dolar arttı

S&P Global verilerine göre FOB Karadeniz buğdayının (Ukrayna Deep Sea, yüzde 11.5 protein) fiyatı savaşın başladığı 24 Şubat'a göre 67 dolar artışla geçen Cuma günü 415 dolar/tona yükseldi. FOB Karadeniz yüzde 12,5 proteinli buğday (Rusya) aynı dönemde 60 dolar artışla 420 dolar/ton seviyesinden satıldı. CBOT vadeli işlemlerinde buğdayın kilesi son 1 ayda yüzde 24 artarak 10 doların üzerine çıkmış durumda.

Pirinç alternatif oldu, fiyat yükseliyor

Buğday ve mısır fiyatlarındaki artış, Asya'da hem beslenme amaçlı hem de hayvan yemi olarak pirinç talebini artırıyor. Dünyanın en büyük yem pazarı olan Çin de dahil olmak üzere birçok ülke alternatif arayışında. Hayvan yemi olarak kırık pirinç alımı arttı. Öte taraftan, Taylandlı ihracatçıların Benchmark beslenme amaçlı pirincinin fiyatı artan taleple, geçen hafta Ekim 2020'den bu yana en büyük haftalık kazancını gösterdi.

Fiyatlar yüzde 5 artışla ton başına yaklaşık 421.50 dolara yükseldi. Bu, geçen Haziran ayından bu yana en yüksek rakam ve kaynaklar, Karadeniz'deki sıkıntı devam ederse fiyatların yükselmeye devam edebileceğini söylüyor. Vietnam ve Hindistan'dan ihracat fiyatları da yükseldi. Roma merkezli FAO pirinç ekonomisti Shirley Mustafa, "Şu anda buğday ve mısır pazarlarına hakim olan güç devam ederse, hayvan yemi için kırılmış pirince daha fazla ilgi olabilir" dedi. "Bu sadece hayvan yemi değil, daha fazla insanın yemek için pirince yönelmesi gibi diğer kullanım sektörlerinde de bir ikame olabilir. " Vadeli işlemlerde de pirinç fiyatları son 1 ayda yüzde 4'e yakın artışla 15.6 dolar/cwt seviyesine çıktı. Taylandlı ihracatçıların Benchmark beslenme amaçlı pirincinin fiyatı artan taleple, geçen hafta Ekim 2020'den bu yana en büyük haftalık kazancını gösterdi.

Palm yağında panik politikası uygulanıyor

Endonezya, artan palm yağı fiyatlarına tedbir olarak yeni düzenlemeler açıklayarak piyasaları dalgalandırdı. İç piyasada yemeklik yağ fiyatlarını kontrol altına almak için harekete geçen hükümet, muhalefetin deyimiyle "panik politikası" uygulaması

başlattı. Yeni düzenleme ihracat kısıtlamalarını kaldırıyor, ancak ihracat vergisinde sert bir artış öngörüyor. Buna göre yemeklik yağın referans fiyatı ton başına 1.050 dolar gördüğünde 375 dolar vergi getirilmesini öngörüyor. Önceki kurallara göre, maksimum ihracat vergisi ton başına 175 dolardı ve referans fiyat ton başına en az 1.000 dolara ulaştığında uygulanıyordu. Endonezya'nın mart ayı referans ham palm yağı fiyatı ton başına 1.432,24 dolar olarak gerçekleşti. Hükümet gelecek altı ay içinde yemeklik yağ satışlarını 500 milyon dolardan fazla sübvansedeceğini de duyurdu. Endonezya'nın politika değişimleri, zayıf üretim ve Ukrayna'daki çatışmanın kanola ve ayçiçek yağı arzını vurmasından sonra zaten gergin olan bir pazarda Malezya palm yağı vadeli işlemlerinde büyük dalgalanmalara neden oldu. Malezya palm yağı vadeli işlemleri ton başına 5 bin 700 Malezya Rupisi'ne geri çekildikten sonra yeniden 6 bin rupi seviyesine yaklaştı.

Pamuk fiyatı arz endişesiyle 1.30 dolara yaklaştı

Güçlü talep ve arz endişeleri nedeniyle ICE'de pamuk vadeli işlemleri yönünü yukarı çevirdi. Fiyatlar pound başına 1.26 dolarla son 10 yılın en yüksek seviyesine yaklaştı. ABD Tarım Bakanlığı'nın (USDA) haftalık ihracat satış verileri, pamuk sevkiyatlarının USDA'nın pazarlama yılı tahminlerinin yüzde 96'sına ulaştığını ve sevkiyatların önceki haftaya göre yüzde 5 ve önceki 4 haftalık ortalamadan yüzde 34 daha yüksek olan 371 bin 400 balyaya ulaştığını gösterdi. Aynı zamanda, önemli bir üretim bölgesi olan Batı Teksas'ta kuraklık endişeleri arttı. Ayrıca USDA, 2021/22 küresel pamuk tüketim tahminini geçen aya göre 111 bin balya artırdı. Dünya kapanış stoklarını ise özellikle Hindistan'dan gelen daha küçük üretim nedeniyle 1.7 milyon balya aşağı çekti.

AB'den Endonezya ve Hindistan paslanmaz çeliğine vergi

Avrupa Komisyonu; Hindistan ve Endonezya'dan ithal edilen paslanmaz çelik soğuk haddelenmiş yassı ürünlere kesin telafi edici vergi (CVD) ve antidamping vergisi uygulamaya karar verdiğini duyurdu. Soruşturmalar Temmuz 2019 ve Haziran 2020 dönemini kapsıyor. Komisyon her iki ülkenin şirketleri için yüzde sıfır ile yüzde 21,4 arasında değişen oranlarda CVD ve yüzde 9,3 ile yüzde 35,3 arasında değişen antidamping oranları belirledi. Karardan Hindistan'da Jindal grubu için CVD oranı yüzde 4,3 olurken, Chromeni ve diğer tüm şirketler yüzde 7,5 CVD'ye tabi olacak.

Endonezya'da PT Indonesia Ruipu Nikel ve Krom Alışım için CVD yüzde 21,4, PT Jindal için yüzde 0, diğer tüm şirketler için yüzde 20,5 oldu.

Avrupa'daki geri dönüşümcülerin elektrik yükü artıyor

Alman Çelik Geri Dönüşüm Derneği (BDSV), Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin çelik geri dönüşüm şirketleri de dahil olmak üzere Alman ve Avrupa endüstrilerini kötü etkilediği uyarısı yaptı. Dernek, politikacıları savaştan kötü etkilenen tüm şirketler için en kısa sürede mali yardımda bulunmaya çağırıyor. Savaş, hammadde ve enerji piyasalarında ekonomik belirsizliğe neden oluyor. Elektrik maliyetleri yükseliyor. Şubat sonunda 200 euro/MWH olan fiyatlar bir ara 600 Euro'ya yaklaştıktan sonra şu sıralar 400 Euro'nun üzerinde. Çelik geri dönüşümü büyük miktarda elektrik gerektirdiğinden elektrik fiyatındaki artış geri dönüşümcüler için büyük bir yük oluşturuyor.

Küresel metan salımı kömürle yüzde 20 artacak

ABD'li çevre grubu Global Energy Monitor tarafından hazırlanan bir araştırma raporuna göre, şu anda geliştirilmekte olan tüm yeni kömür madencilik projelerinin faaliyete geçmesi durumunda, kömür çıkarılmasından kaynaklanan küresel metan emisyonları yüzde 21,6'ya kadar artabilir. Raporda, dünya kömür madenlerinden kaynaklanan metan emisyonlarının şu anda yılda 52,3 milyon ton seviyesinde olduğu ve petrolün çıkarılması sırasında yayılan 39 milyon tondan daha yüksek olduğu belirtildi. Yeni projeler tamamlanırsa kömür kaynaklı salınım yılda 11,3 milyon ton daha artabilir. Raporun yazarı Ryan Driskell Tate'ye göre bu rakam ABD'nin yıllık kömür bazlı sera gazı emisyonlarına eşit. Metan, bir sera gazı olarak karbondioksitten 25 kat daha güçlü.

Şimdi de ekmeye başladılar

Önceki yıllarda Ege ve Akdeniz sahillerinde genellikle villa ve daire yatırımları yapan yabancı yatırımcılar, son yıllarda köylerden tarım arazileri alarak meyve bahçelerine yatırım yapmaya başladı.

Yabancı yatırımcıların tarım arazisi yatırımlarında en çok tercih ettiği illerden birisi de Manisa oldu. Manisa ve ilçelerinde birçok yabancı yatırımcı tarlalara, hayvan çiftliklerine ve seralara yatırım yapmaya başladı.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü verilerine göre, yabancı gerçek kişilerin satış ve benzeri yollarla edinmiş oldukları tarla, bağ, bahçe, zeytinlik gibi tarım vasıflı aktif taşınmazların büyüklüğü 16 milyon 265 bin 176 metrekare olarak görülüyor.

Agrolidya Tarım Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Tamer Yaşar, “Bu sene Gördes, Kula ve Salihli ilçelerinde yabancı yatırımcılar için bin dekardan fazla badem ve fıstık bahçesi kurulumu yaptık. Bazı yatırımcıların da arazi hazırlıklarına devam etmekteyiz. Hazırladığımız arazilere de yine badem ve Antep fıstığı dikimi yapılacaktır. Yatırımcıların özellikle Manisa’yı tercih etmesindeki en önemli sebeplerden birisi, Manisa’da hâlâ büyük boyutlarda arazi bulunabiliyor olması” açıklamasında bulundu.

* Önceki yıllarda Ege ve Akdeniz sahillerinde genellikle villa ve daire yatırımları yapan yabancı yatırımcılar, son yıllarda köylerden tarım arazileri alarak meyve bahçelerine yatırım yapmaya başladı. Yabancı yatırımcıların tarım arazisi yatırımlarında en çok tercih ettiği illerden birisi de Manisa oldu. Manisa ve ilçelerinde birçok yabancı yatırımcı tarlalara, hayvan çiftliklerine ve seralara yatırım yapmaya başladı. Yurt içi ve yurt dışında tarım yatırımları bulunan ve anahtar teslimi meyve

bahçesi kurulum hizmeti veren Başkan Tamer Yaşar, “Bu sene Gördes, Kula ve Salihli ilçelerinde yabancı yatırımcılar için bin dekardan fazla badem ve fıstık bahçesi kurulumu yaptık. Bazı yatırımcıların da arazi hazırlıklarına devam etmekteyiz. Hazırladığımız arazilere de yine badem ve Antep fıstığı dikimi yapılacaktır. Yatırımcıların özellikle Manisa’yı tercih etmesindeki en önemli sebeplerden birisi, Manisa’da hâlâ büyük boyutlarda arazi bulunabiliyor olması, profesyonel hizmet alabilecekleri tarım firmaları mevcut olması, İzmir’e ve otoyol ile İstanbul’a birkaç saat içerisinde ulaşılabilir olması geliyor” dedi. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü verilerine göre, yabancı gerçek kişilerin satış ve benzeri yollarla edinmiş oldukları tarla, bağ, bahçe, zeytinlik gibi tarım vasıflı aktif taşınmazların büyüklüğü 16 milyon 265 bin 176 metrekare olarak görülüyor.

Nebati: Türk lirasının daha ineceği bir yer yok

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "Kur Korumalı Mevduat'ta yatırımcının çıkması için bir neden yok. Hazineye olan etkisi de çok düşük. Çünkü Türk lirası en düşük durumda, daha ineceği bir yer yok, vatandaş rahat olsun" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, kripto para düzenlemesiyle ilgili teknik son çalışmaları geçen haftanın başında yaptıklarını ve ilgili kurumların konuya ilişkin görüşlerini topladıklarını söyledi. Nebati, "Bundan sonrası Meclisin kendi takvimi içerisinde gündeme gelip, yasalaşacak. Dünyada zaten kripto parayla ilgili henüz oturmuş bir mevzuat düzeni yok. Bu mevzuatla Türkiye'de kripto paranın önünü açıcı, fakat zarar verici yönlerini bertaraf eden, genel kapsamlı, daha çok ikincil düzenlemelerle işin yürütülebileceği bir adım attık" dedi.

Şanlıurfa Arkeoloji Müsesi'nde Anadolu Yayıncılar Derneğince düzenlenen "Anadolu Soruyor" programında ekonomi gündemine ilişkin soruları yanıtlayan Nebati, kamu müteahhitlerinin artan inşaat maliyetleri nedeniyle yaşadığı sıkıntıya ilişkin soru üzerine, müteahhitlere ayırdıkları rakamın 9 milyar lirayı geçtiğini ifade ederek, "Ocak ayından itibaren özellikle emtia fiyatlarında korkunç bir artış oldu. Müteahhitlerimiz de bu emtia fiyatlarından etkilendi. Müteahhitlerin gerçekten ne kadar zarar ettiklerine yönelik olarak bir çalışma yapıyoruz. Bütçe imkanları içerisinde kim zarar görüyorsa bunlara yönelik olarak elimizden gelen desteği veriyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Kur korumalı mevduat hesabının sağladığı yarara ilişkin bir soru üzerine Nebati, bununla ekonomik göstergelerin istikrar kazandığını söyledi. Kur korumalı mevduat

22.03.2022

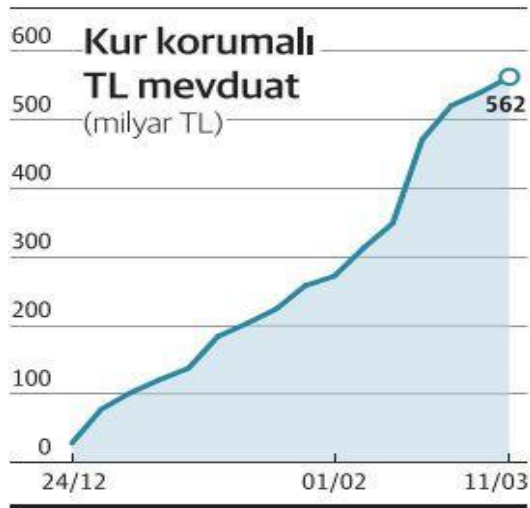
hesabı devam edecek. Çünkü bu bir yıllıktı, bir yılın sonunda da Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bir yıl daha uzatma yetkisi var. 23 Mart'tan itibaren 3 ay doluyor, çıkışların olup olmayacağını göreceğiz. Yatırımcının çıkması için bir neden yok. Hazineye olan etkisi de çok düşük. Çünkü Türk lirası en düşük durumda, daha ineceği bir yer yok, vatandaş rahat olsun."

KKM'ye ilk giren kazançlı çıktı, ilginin süreceği meçhul!

Kur korumalı mevduatta gerçek kişiler için ilk 3 aylık vade bu hafta tamamlandı. 100 bin lirayla Dolar/TL 11,6 lira seviyelerindeyken KKM'ye geçen mevduat yatırımcısının parası, kurun 14,80'in üzerinde olduğu bugünlerde 127 bin liraya yükseldi.

Türkiye'de geçen yıl aralık ayında dolar/TL'deki kesintisiz yükselişin 18.4 lirayı aşmasıyla birlikte dövize olan talebi azaltmak için getirilen kur korumalı TL mevduat ürününde ilk üç aylık vade bu hafta doluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 20 Aralık'ta açıkladığı ve dolar/TL'nin 10 liraya kadar gerilediği dönemde 22 Aralık'ta ilk hesaplar açılmaya başladı. İlk günlerde Merkez Bankası günlük döviz kuru açıklarken henüz faizle üst limit de getirilmemişti. KKM'nin devreye girdiği ilk hafta 24 Aralık itibarıyla 29 milyar liralık bir katılım sağlanmıştı. Düşük kurdan KKM'ye giren gerçek kişiler faizin üzerinde bir kur yükselişi sağlandığı için kur farkı alacak. KKM hesaplarındaki kazançlardan stopaj da alınmıyor. Normal TL mevduatta ise stopaj uygulanıyor.

100 bin TL KKM ile ne kadar getiri sağladı

100 bin TL mevduatını kur korumalı TL mevduat ürününe 23 Aralık günü yatıran mudi 3 ay vade sonunda yüzde 17 faizle ne kadar getiri sağlayacak? O günkü dolar kuru Merkez Bankası verisine göre 11.63 lira seviyesinde. Kuru dün Merkez Bankası verisi olan 14.84 lira olarak alırsak o gün 8.6 bin dolar bugün 127.5 bin liraya çıkıyor. Yani yüzde 27,5'lik yükseliş söz konusu. O nedenle mevduat sahibine ödenecek 27,5 bin liranın 4,5 bin lirasını mevduat faizi nedeniyle banka, 23 bin lirasını da Hazine karşılayacak.

Yine örneğin 23 Aralık günü Merkez Bankası'nın o gün açıkladığı dolar/TL kuru 11,63'ten yüzde 17 faizle 3 aylık vadeyle KKM'ye 300 bin lira yatırım yapan mevduat sahibinin kazancı ne olacak? Dolar/ TL dün Merkez Bankası tarafından 14,84 lira olarak açıklandı. Dolar kurundaki artış yüzde 27,6 seviyesinde. Bu yüzde 17 faizin üzerinde bir yükselişe işaret ediyor. O nedenle bu gerçek kişi kurdaki yükseliş faizin üzerinde gerçekleştiği için kur farkı alacak. Basit bir hesaplama 23 Aralık günü 11,63 liralık dolar/TL kuruyla 300 bin lira ile 25,8 bin dolar alınabiliyordu. Bugün 25,8 bin doların karşılığı 382 bin TL'ye çıktı. Yani mevduat yatırımcısı 382 bin lira alacak. Bunun yüzde 17 faizden 15 binini banka ödeyecekken kalan 67 binini Hazine ödeyecek. Bu hesap KKM'ye ilk giren mevduat yatırımcıları için kazançlı bir duruma işaret ediyor. Aralık sonundan itibaren dolar/TL yeniden yükselmiş ve 13,50 lira seviyelerinde ise uzun bir süre seyretmişti. Dolar/TL kuru o seviyelerden girenler 3 ayın sonunda bankanın ödediği faizden daha düşük bir kur değişimi olduğu takdirde yatırımcılar sadece mevduat faizi kazancını alacak. Yani hem kur farkı hem de mevduat faizi ödenmesi gibi bir durum söz konusu değil.

100 bin TL 3 ayda ne oldu (TL)

Mevduat faizi ile	104,114
KKM ile	127,515
BİST 100 endeksi	120,300
Gram altın	129,760
Dolar/TL	121,560

KKM'nin kamuya getireceği yük 40-70 milyar TL olabilir

KKM'nin Hazine ve Merkez Bankası'na getireceği yük konusunda ise farklı hesaplamalar yapılıyor. KKM'nin verilerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) haftalık olarak açıklamaya 14 Mart itibarıyla başladı. Önce günlük olarak hem döviz hem TL dönüşümünü açıklayan BDDK artık sadece toplam mevduat büyüklüğünü yayımlıyor. Bunun yanı sıra hangi kurdan ne kadar mevduat bağlandığı da açıklanmıyor. Bu nedenle analistlerin KKM hesaplarının Hazine ve

Merkez Bankası üzerinde oluşturacağı yüke ilişkin oldukça geniş bir aralıktaki hesaplamaları bulunuyor. KKM, BDDK'nın 11 Mart itibariyle açıkladığı verilere göre 562 milyar lira seviyesine ıktı. Dolar/TL'nin ise 14,80 lira civarlarında olduğu düşünüldüğünde Hazine ve Merkez Bankası'na KKM faturasının 40-70 milyar lira arasında olması bekleniyor.

Peki bundan sonrası ne olacak? Dolar/ TL'nin geldiği seviye ve mevduat faizinde de gerilemenin olması, Rusya Ukrayna savaşı ve yüksek enflasyon bankacılara göre KKM ilgisini azaltabilir. Ve vatandaşlar yeniden yönünü döviz yönünde kullanabilir. şirketler için her ne kadar vade 3 aya indirilmiş olsa da ilk getirildiğinde sağlanan vergi avantajı ortadan kalktığı için yine talebin düşük olması muhtemel. Bankacılık kaynakları politika faizinin 3 puanın üzerinde faiz üst sınırında bir değişiklik yapılp yapılmayacağını ya da şirketler için yeni bir avantaj sağlanıp sağlanmayacağının izleneceğini dile getirdi.

Kur Korumalı Mevduat sisteminde değişiklik

İlk kez 21 Aralık 2021 tarihinde açılmaya başlanan Kur Korumalı Mevduat sisteminde yapılan değişiklikle 20 Aralık 2021 tarihi tebliğden çıkarıldı. Gerçek kişiler, Kur Korumalı Mevduat sistemi devam ettiği sürece DTH'larını bozdurarak sisteme dahil olabilecekler.

Hüseyin GÖKÇE

Değişiklik öncesi, gerçek kişilerin 20 Aralık 2021 itibarıyla bankadaki döviz tevdiat hesaplarının TL'ye çevrilerek Kur Korumalı Mevduat sistemine dahil edilmesi öngörülüyordu. Yapılan değişiklikle 20 Aralık 2021 tarihi tebliğden çıkarıldı. Böylece gerçek kişiler, Kur Korumalı Mevduat sistemi devam ettiği sürece DTH'larını bozdurarak sisteme dahil olabilecekler.

Başka bir ifade ile daha önceden sadece 20 Aralık 2021 tarihli DTH'ını KKM'ye dahil edebilen mevduat sahipleri, artık bu tarih sınırlamasına tabi olmayacaklar.

Şirketlerin DTH'larının KKM'ye dönüşümüne ilişkin 31 Aralık 2021 tarihinde ise değişiklik yapılmadı.

Öte yandan tebliğde yenilenen hesaplarda hangi dönüşüm kurunun dikkate alınacağıyla ilgili daha önceden kesin olan ifadeler, yapılan değişiklikle belirsiz bir hale getirildi.

Şöyle ki tebliğin önceki halinde uygulama kapsamında açılan hesapların vade sonunda yenilenirken, ilk açılıştaki dönüşümü yapılan döviz tutarı ve dönüşüm kuru üzerinden destekten yararlanacağı öngörülüyordu.

Yapılan değişiklikle, hesapların yenilenme imkanı ile ilgili hüküm korunurken, yenilemenin hangi kur üzerinden yapılacağı belirsiz hale geldi.

Fıkranın sonuna, hesap yenilenmesine ilişkin usul ve esasların Merkez Bankası tarafından belirleneceği hükmü eklendi.

Masraf ve komisyon bilmececi

Öte yandan Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğin 4'üncü maddesine masraf ve komisyonla ilgili çok açık olmayan bir fıkra eklendi.

Tebliğin 4'üncü maddesine eklenen fıkra şöyle:

“Bu Tebliğ kapsamında Merkez Bankasının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde komisyon ve/veya masraf ödenebilir”

Aynı değişiklikler altın hesaplarının dönüşümünde de uygulanacak

Döviz Tevdiat Hesaplarının dönüşümü ile ilgili tebliğde yapılan değişikliklerin tamamı, altın hesaplarının dönüşümüyle ilgili tebliğde de yapıldı. Yani vatandaşların altın hesaplarının dönüşümünde tarih sınırı kaldırılırken, bu hesaplar için de masraf ve komisyon ödenebileceği hükmü getirildi.

Büyüme beklentilerine aşağı yönlü revizyon

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, küresel ekonomiye ilişkin 2022 yılı büyüme beklentisini yüzde 4,2'den yüzde 3,5'e düşürdü.

Fitch, Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda, küresel ekonomik büyüme için görünümün, enflasyon zorluklarının artması ve Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısının küresel enerji kaynaklarını tehdit etmesi nedeniyle önemli ölçüde kötüleştiği aktarıldı.

Küresel ekonomiye ilişkin büyüme tahminlerinin düşürüldüğü raporda, dünya ekonomisinin bu yıl yüzde 3,5 ve 2023'de yüzde 2,8 büyümesinin beklendiği kaydedildi. Fitch, Aralık 2021'de açıkladığı tahminlerinde küresel ekonominin 2022'de yüzde 4,2 ve 2023'de ise yüzde 3 büyüyeceğini öngörmüştü.

ABD ve Euro bölgesi büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edildi

Raporda, Ukrayna'daki savaş ve Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımların küresel enerji arzını riske attığı belirtilerek, petrol ve gaz fiyatlarındaki artışın sanayinin maliyetlerini artıracak ve tüketicilerin gelirlerini azaltacağı ifade edildi.

ABD ekonomisinin 2022 yılı büyüme tahminin yüzde 3,7'den yüzde 3,5'e çekildiği belirtilen raporda, ülkenin 2023 yılı büyüme beklentisinin ise yüzde 1,6 olduğu aktarıldı.

Raporda, Euro Bölgesi ekonomisinin 2022 yılı büyüme tahmininin de yüzde 4,5'ten yüzde 3'e indirildiği, 2023 yılı büyüme tahmininin ise 2,3 olduğu kaydedildi.

Fitch'in raporunda büyüme tahminlerindeki söz konusu aşağı yönlü revizyonların yüksek enerji fiyatlarını ve ABD'nin tahmin edilenden daha hızlı faiz artışına gidişini yansıttığı ifade edildi.

Enflasyon zorlukları yoğunlaşıyor

Rusya'nın 2019'da Euro Bölgesi'nin birincil enerji tüketiminin yaklaşık 4'te 1'ini sağladığı anımsatılan raporda, Euro Bölgesi enflasyonunun gaz fiyatlarındaki artışa bağlı olarak 2022'de ortalama yüzde 5 olacağı bildirildi.

ABD'de enflasyon zorluklarının yoğunlaştığına işaret edilen raporda, petrol fiyatlarındaki artışın halihazırda büyük bir sorun haline gelen enflasyona katkıda bulunduğu kaydedildi.

Raporda, hane halkının enflasyon konusundaki endişelerinin arttığı belirtilerek, ABD'de enflasyonun yüzde 9 ile zirve yapmasının ve bu yıl ortalama yüzde 7 olmasının beklendiği ifade edildi.

ABD Merkez Bankasının (Fed) Ukrayna'daki savaştan önce "şahinleştiğine" dikkat çekilen raporda, Fitch'in 2022 toplam 7 faiz artışına gitmesinin ve faiz oranının 2023 sonuna kadar yüzde 3'e gelmesinin beklendiği aktarıldı.

Çin ekonomisi için bu yıl yüzde 4,8'lik büyüme beklentisi

Fitch'in raporunda Çin ekonomisinin ise 2022'de yüzde 4,8 ve 2023'te yüzde 5,1 büyümesinin beklendiği bildirildi.

ABD ve Avrupa'nın aksine Çin'in enflasyonun hala düşük olduğu parasal gevşeme modunda olduğu belirtilen raporda, daha fazla faiz oranı ve zorunlu karşılık oranı indirimleri ile önemli mali gevşeme beklendiği kaydedildi.

Raporda, Çin'de COVID-19 kısıtlamalarından kaynaklanan kısa vadeli tüketim görünümüne yönelik riskler olduğu ve emlak piyasasının zayıf kaldığı ifade edildi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşunun raporunda, Türkiye ekonomisinin ise bu yıl yüzde 2,4 ve gelecek yıl yüzde 3,2 büyümesinin beklendiği belirtildi. Fitch daha önce Türkiye'nin bu yıl yüzde 4,3 ve 2023'te yüzde 3,5 büyüyeceğini öngörmüştü.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Elektrikte ve doğal gazda ciddi sübvansiyon yaptık

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, “İster küresel emtia fiyatlarındaki artışlar, ister içimizdeki bazı kesimlerin açgözlülüğünden kaynaklansın, hayat pahalılığının önüne geçmek, vatandaşımızı enflasyona ezdirmemek boynumuzun borcudur” dedi.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Sergi Salonu'nda düzenlenen “Kuruluşundan Günümüze Milletvekilleri ve İl Başkanları Toplantısı”nda konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, son yaşanan ekonomik gelişmelere değindi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “AK Parti iktidara geldiğinde ülkemizin her alanda sancısını çektiği asırlık ihmalleri, alt yapı ve üst yapı eksiklerini kucağında bulmuştu. Hemen kolları sıvadık, planlarımızı, programlarımızı hazırladık. Kısa sürede cumhuriyet tarihinin tamamında yapılanları 3-5-10’a katlayan eser ve hizmetler ortaya koyduk. Türkiye’nin alt yapısı geliştikçe yatırımı ve üretimi çoğaldı, istihdamı arttı, ihracatı yükseldi ancak tüm gayretlerimize rağmen arzu ettiğimiz yere gelmekte zorlanıyorduk” diye konuştu.

Erdoğan, konuşmasına şöyle devam etti:

“Bir de buna 2013’te başlayan ve devam eden ülkede kaos çıkartma, istikrarımızı bozma, güvenliğimizi zayıflatma girişimleri eklendi hamdolsun ve bu tuzakların ve saldırıların hepsinin üstesinden geldik. Salgınla birlikte küresel üretim ve lojistik sistemde yaşanan sarsıntı bunca yıldır ülkemizi hazırladığımız büyük atılım için önümüze tarihi bir fırsat çıkarttı. Bu arada yaşadığımız zorlu hadiselerin de etkisi ile

ekonomi programımızda köklü bir değişikliğe gitme zarureti ile karşılaştık. Ülkemizi klasik faiz-kur-enflasyon kabullerinin dışına çıkartarak kendi ihtiyaçlarımıza uygun, önümüze çıkan fırsatları değerlendirmemize imkan sağlayacak yeni bir ekonomi programını hayata geçirdik. Dünyanın salgınla sarsılan dengelerinin, bölgesel, siyasi ve ekonomik gerilimlerin ardından Ukrayna-Rusya savaşı gibi sıcak çatışmalarla iyice bozulduğu bir dönemdeyiz. Bu durumun önemsiz etkilerini yaşıyoruz. Önce kurdaki istikrarsızlığı aldığımız tedbirlerle önemli ölçüde kontrol altına aldık, ardından hem kurdaki yükseliş hem de küresel emtia fiyatlarındaki dalgalanmanın tetiklediği hayat pahalılığına karşı vatandaşlarımızı koruma altına alacak politikalara yöneldik. Bu doğrultuda asgari ücret artışından memur ve işçi maaşlarına yapılan zamlara, sosyal desteklerin yelpazesinin genişletilmesinden enerji sübvansiyonlarına kadar pek çok adım attık.”

Vatandaşımızı enflasyona ezdirmemek boynumuzun borcudur

Sadece elektrik, doğal gaz ve akaryakıt desteği için geçen yıl 165 milyar liralık bir kaynak kullandıklarını, vergi kayıplarıyla birlikte bu rakamın 200 milyar liranın üzerinde olduğunu kaydeden Erdoğan, halen elektrikte ve doğal gazda ciddi sübvansiyon yaptıklarını, sadece bu iki alandaki destek rakamının yılsonunda 300 milyar lirayı bulmasının beklendiğini söyledi.

Erdoğan, “Ülkemiz bütçesi için bunlar çok önemli rakamlardır. Buna rağmen vatandaşlarımızın en önemli sıkıntısının, sancısının, şikayetinin hayat pahalılığı olmaya devam ettiğini biliyoruz. İster küresel emtia fiyatlarındaki artışlar, ister içimizdeki bazı kesimlerin açgözlülüğünden kaynaklansın, hayat pahalılığının önüne geçmek, vatandaşımızı enflasyona ezdirmemek boynumuzun borcudur. Ukrayna’daki savaş başta olmak üzere bölgesel krizlerle uğraşırken vatandaşımızın hayatını etkileyen sorunları ihmal etmiyoruz. Şu gerçeğin asla unutulmaması gerektiğine inanıyoruz, Türkiye insanların can ve mal güvenliği konusunda en küçük bir tereddüt yaşanmadığı bir ülkedir. Türkiye insanların yatırım, istihdam, üretim, ihracat için çalışırken devletinden her türlü desteği aldığı bir yerdir. Asıl önemlisi Türkiye; istihdamı, yani insanların çalışacak iş, evlerine götürecek ekmek, kirasını ödeyecek para, çocuklarına mahcup olmayacak geçim meselesini her şeyin önünde tutan bir ülkedir. Hayat pahalılığı vardır ama insanların düne göre biraz daha az miktarda alabiliyor olsa da istedikleri her ürüne erişiminin olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Üstelik hayat pahalılığının olumsuz etkileri Avrupa başta olmak üzere dünyanın her yerindeki insanlar tarafından hissediliyor. Her hesabı Türkiye ile gelişmiş Avrupa ülkelerindeki asgari ücret karşılaştırmasıyla yapanlar bir de bu mukayeseyi insanların alışageldiği hayat biçimleri, satın alma güçleri bakımından yapsınlar da ortaya çıkan fotoğrafı görsünler. Kiradan benzine, yol parasından yiyeceğe, kıyafetten doğal gaza bu mukayeseyi yaptığınızda gerçek durum daha iyi anlaşılacaktır” şeklinde konuştu.

Ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına çıkartma sözümüzü yerine getireceğiz

Vatandaşların elde ettiği gelirini koruma öncelikli ekonomi politikasını sürdüreceklerini söyleyen Erdoğan, “Sosyal destek programlarımızın etkinliğini artırarak hiçbir vatandaşımızın sahipsiz, aç, açıkta, umutsuz kalmadığı bir sistemle hedeflerimize doğru yürümeyi sürdüreceğiz. Salgın döneminde üretim ve lojistik gücümüzün cazibesi artmış, ihracatımız rekor üstüne rekor kırarak büyümüştür. Ukrayna krizi ile birlikte finans ve turizm gibi hizmet sektörlerinde de ülkemizin yıldızı yükselişe geçti. İnşallah bu fırsatları en iyi şekilde değerlendirerek ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına çıkartma sözümüzü yerine getireceğiz. Seçim sürecine hem bu sıkıntılar hem bu fırsatlarla giriyor olmamız kendimizi doğru şekilde anlatarak her kesimden insanımızın gönlünü kazanmamızın şart olduğuna işaret ediyor. Bu konuda en büyük desteği de sizlerden bekliyoruz. İnşallah hep beraber 2023’de hem cumhurbaşkanlığını kazanarak, hem Meclis’te Cumhuriyet İttifakı’nı çoğunluğa geçirerek Türkiye’yi hak ettiği yere çıkartacağız. Ülkemizin son 20 yılına nasıl eserlerimizle mührümüzü bastıysak inşallah 2023’den başlayarak geleceğine de yine biz damgamızı vuracağız” açıklamasında bulundu.

Üretmemeyi vatana ihanet sayan genç çiftçinin sorusu

Ali Ekber YILDIRIM

22 Mart 2022 Salı

Tarımsal üretimde ve dış ticarete çok önemli bir paya sahip olan Mersin’de sivil toplum örgütleri tarımdaki sorunların çözümü konusunda ciddi çaba gösteriyor. Birçok ilde görmediğimiz dayanışmayı, işbirliğini Mersin’de görmek mümkün. Buradaki üretici, sanayici, tüccar, ihracatçı, meslek odaları, belediyeler, yerel yöneticiler bir araya gelerek sorunlara çözüm üretmeye çalışıyor.

Koronavirüs pandemisi öncesinde, 27 Eylül 2019’da “Üretmezsek Tükeniriz: Türkiye Tarım Politikaları ve Geleceği” toplantısı bu konuda atılan en önemli adımlardan birisiydi. O toplantıda genel olarak tarım politikası tartışıldı ve geleceğe ilişkin öneriler dile getirildi. Her yıl “Üretmezsek Tükeniriz” başlığı altında bu konferansların düzenli olarak yapılması kararlaştırıldı. Koronavirüs salgını çıkınca ikinci toplantı bu hafta sonu 19 Mart 2022’de ancak yapılabildi.

Bu kez tarımın en önemli sorunu olan girdi konusu ön plandaydı. Çiftçi yüksek girdi fiyatları nedeniyle üretim yapamadığını belirtirken, sanayici, ihracatçı artan hammadde fiyatlarından, enerji, lojistik ve benzeri maliyetlerin çok hızlı artmasından şikayetçi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası, Akdeniz İhracatçı Birlikleri, Akdeniz Ziraat Odası ve Ziraat Mühendisleri Odası Mersin Şubesi'nin ortaklaşa düzenlediği **“Tarımda Girdi Sorunları ve Çıkış Yolu” toplantısında ana tema yine aynıydı: “Üretmezsek Tükeniriz”**

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Kızıltan açılış konuşmasında doğru tespitlerde bulunarak önemli mesajlar verdi.

Üretmediğimizi mecburen ithal edeceğiz

Toplantıya damgasını vuran ise genç bir çiftçi kardeşimiz Ali İhsan Uğur oldu. Konya Karapınar'dan toplantıya gelen Ali İhsan, bütün konuşmaları dinledikten sonra soru cevap bölümünde söz istedi. Mikrofonu alınca aynen şunları söyledi: “ Biz Konya Karapınar'da çiftçilik yapıyoruz. Geçen yıl hasat ettiğimiz arpalarda 40 kilo taban gübresi 40 kilo da üst gübresi kullandık ve 900 kilo civarı verim aldık dekarda. Bu yıl yine taban gübresini 6 liralar civarında, tonunu 2 bin 950 liradan almıştık. Yine 40 kilo yani aynı miktarlarda attık. Üst gübresini mecburen 11 bin liradan aldığımız için miktarını düşürdük. Bu yıl 1250 kilo verim çok rahat görebilirdik arpada. Ama gübreyi mecburen azaltınca maksimum dekara 750-800 kiloya çıkarabileceğiz. Ben kendimi vatana ihanet etmiş gibi hissediyorum. Çünkü bizim üretmediğimizi mecburen ithal edeceğiz. Milletimizin parasını dışarıya harcayacağız. Bu duyguyu nasıl hissediyorsunuz. Ya da bunu üstümüzden atmak için ne yapabiliriz. Onu soruyorum.”

Bu soruya ne yanıt verilir? Siz olsanız ne derdiniz bilemiyorum. Toplantıda da söylediğim gibi, Ali İhsan'ın söyledikleri, sorduğu soru Türkiye'nin tarımdaki zenginliğini, potansiyelini, çiftçisinin hangi bilinçle üretim yaptığının en somut göstergesi.

Ben de bu soruyu buradan tarım politikasını belirleyen, uygulayan Cumhurbaşkanı, Tarım ve Orman Bakanı ve ilgili herkese sormak istiyorum. Ali İhsan'ın sorusuna yanıt verebilir misiniz?

Gübre fiyatları düşecek mi?

Moderatörlüğünü yaptığım toplantıya konuşmacı olarak Tekfen Holding Başkan Yardımcısı ve Tarımsal Sanayi Grubu Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Göral, Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sencer Solakoğlu ile Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Ziraat Mühendisleri Odası Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Okan Özkaya katılarak görüşlerini dile getirdi. Organik tarım konusundaki çalışmaları ile örnek üreticilerden Gürsel Tonbul ise olumsuz hava koşulları nedeniyle toplantıya katılamadı.

Tarımda son bir yılda en çok konuşulan ve çiftçiyi en çok zorlayan yüksek girdi fiyatları oldu. Özellikle de mazot ve gübredeki fiyat artışları. Mazotun litresi 2021 yılı başında 6 lira seviyelerindeydi. Şimdilerde 20 liranın üzerinde. Gübre fiyatlarındaki artış, çeşidine göre yüzde 300-400'ü aştı. Toplantıya katılan katılmayan her çiftçinin en çok merak ettiği soru, gübre fiyatları daha ne kadar artacak, fiyatlar düşecek mi?

Bu soruyu, Türkiye'nin en önemli gübre üreticilerinden Toros Gübre'nin en üst düzey yöneticisi Hakan Göral'a sorduk. Uluslararası piyasaları da çok yakından takip eden Hakan Göral dünyadaki ve Türkiye'deki gübre kullanımı, hammaddeler bakımından dışa bağımlılığı anlattıktan sonra şunları söyledi: "Gübre fiyatları çok fazla artı son dönemde. Neden arttı? Sadece Türkiye'de artmadı bütün dünyada arttı. Pandemi döneminde birçok hammaddenin fiyatı önce düştü. Üretim azaldı. Doğalgaz fiyatı da düştü. Çünkü tesisler düşük kapasiteli çalıştı. Sonra pandemiden çıkış beklenenden hızlı oldu. Petrol, doğalgaz fiyatları arttı. Amerika'da doğal felaketler yaşandı. Gübre tesislerinin bir kısmı istenen zamanda devreye alınamadı. Fabrikalar kapandı ama tarım bütün dünyada tıkr tıkr üretmeye devam etti. Arz talepte bir dengesizlik oldu. Gübre fiyatlarındaki artışın ilk nedeni bu dengesizlik oldu. Onun üzerine ticaret savaşları başladı. Nasyonalist politikalar başladı. Benim gübrem bana, benim buğdayım bana politikaları başladı. Rusya ve Çin bu politikayı benimseyince "biz bu gübreyi temin edemeyeceğiz" endişesi ile ikinci bir stres yaşandı ve bugünkü duruma geldik.

Gübre fiyatları çok arttı. Çünkü hammadde fiyatları çok arttı. 2022 yılı zor bir yıl olacak. Çünkü bu arz talep dengesizliğinin stresi üzerine bir de Rusya-Ukrayna savaşı gelince Avrupa'da doğalgaz fiyatları inanılmaz arttı. Gübrenin hammaddesi amonyak. Amonyak fiyatları Ocak 2020'den bugüne 5 kat arttı. Potasyum kaynakları 4 kat arttı. Kükürt fiyatları 9 kat arttı. Fosfat kayası fiyatları 4 kat arttı. Ürenin ton fiyatı Ocak 2020'de 241 dolardı. Bu hafta itibarıyla 1150 dolara çıktı. Dolayısıyla 7-8 kat arttı. DAP gübresi 291 dolardan 971 dolara çıkarak 4 kat arttı. Amonyum sülfat 88 dolardan 320 dolara yani 4 kat arttı.

Dolayısıyla içinde bulunduğumuz dönem sadece Türkiye'nin yaşadığı bir problem değil, dünyanın yaşadığı problemden etkileniyoruz. Ama ayrıca etkilenme düzeyi açısından Türkiye'de 7 büyük firma var üretici olarak ana gübre hammaddeleri bakımından dışa bağımlı bir ülkeyiz.

Çiftçi buğdayını ithal fiyatına satsa gübre alabilirdi

Türkiye'de 1 yılda 6,5- 7 milyon ton gübre satılır. Bayilere oradan da çiftçilere gidiyor. Türkiye'de 2020 yılında 2,7 milyon ton üre ithal edildi. Türkiye dünyanın en büyük dördüncü üre ithalatçısı.

Türkiye'de gübre sanılanın aksine dünyaya göre ucuz. Bizim çiftçimize göre ucuz değil. İşin planlamasında ne yazık ki hata var. Aynı sezonda Türkiye'de tonu 2 bin 250 liraya da buğday satıldı. Bu hafta yapılan ithalatta tonu 6 bin 750 liraya da

buğday ithal edildi. Bizim çiftçimiz buğdayını 6 bin 750 liraya satmış olsaydı üreyi de, DAP'ı da alırdı. Ama 2 bin 250 liraya buğday satan çiftçi ne yazık ki bunu alamıyor. Teşvik gerekiyor.

Bu sezonun popüler gübresi kalsiyum amonyum nitrat gübresi dünya fiyatı 602 dolar, Toros Gübre'nin fiyatı yani Türkiye fiyatı 433 dolar. Türkiye'de şu anda yüzde 26 daha ucuz. Bunlar dökme fiyatlarıdır. Satılıyor mu? Çok az satılıyor. Amonyum sülfat Türkiye'de yüzde 2- 3 daha ucuz. Üre gübresi Türkiye'de 850 dolar, dünya fiyatı şu anda 1150 dolar. Türkiye' de yüzde 20 daha ucuz. DAP fiyatı Türkiye'de 850 dolar, dünya fiyatı 970-980 dolar. Dünyaya göre Türkiye'de yüzde 17 daha ucuz. Bu fiyatlara satılıyor mu? Satış rakamlarına baktığımızda şu anda çiftçimiz yüzde 35 yüzde 40 daha az gübre kullanıyor.

Savaş bitene kadar gübre ucuzlamaz

Tamam yağmurlar çok güzel, kar yağdı çok güzel ama yüzde 35-40 gübreyi daha az kullanırsanız veriminiz daha düşük olur. Veriminiz daha düşük olursa daha çok ithalat yaparsınız. Daha çok ithalat yaparsanız, bütçe açığınız büyür, çiftçi segmentini kaybedersiniz. Çiftçi çiftçilik yapmamaya başlar. Dolayısıyla böyle dönemlerde el frenini çekmek gerekir ve çok ciddi teşvikler açıklamak gerekir. Bence geç kalındı. Ama bir şey yapılması gerekiyor.

Gübre fiyatları ucuzlayacak mı? Samimiyetle söylüyorum ki, Rusya-Ukrayna savaşının gidişatına bağlı. Savaş çıkmadan ucuzlama trendine girmişti. Üre gübresi 1000 dolardan 600 dolara geriledi. Rusya Ukrayna savaşı ile 1150 dolara çıktı. Türkiye'de kullanılan amonyağın yüzde 50'si Rusya'dan gelir. Şu anda Rusya'dan, Ukrayna'daki limanlardan amonyak gelmiyor. Gelse zaten swift sistemi kapalı parasını ödeyemiyorsunuz. Öyle günlere gidiyoruz ki bırakın parasını, parasını verseniz bile ürüne ulaşmayı garanti edemeyeceğiniz bir kaos içerisindeyiz. Dolayısıyla bu savaş bitene kadar ürün fiyatları ucuzlamaz.”

Tarıma bakış açımızı değiştirmeliyiz

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Başkanı Sencer Solakoğlu'na hayvancılıkta en önemli girdi olan yemdeki fiyat artışlarını, çiğ süt fiyatındaki 1 liralık artışın süt ineklerinin kesimini durdurup durduramayacağını sorunca özetle şu yanıtı verdi: “Bizim et, süt, yem fiyatından önce olaylara yaklaşım biçiminde ciddi sorunlarımız var. Önce bir sorunun, problemin çıkmasını bekliyoruz. O sorun olmasın diye bağırıyoruz, anlatıyoruz ama dinletemiyoruz. Sonra problem çıktığında çözmek için daha büyük efor sarf ediyoruz. Problem çıkmasın diye 3 harcaacağımıza problem çıkınca 30 harcaayıp çözmeye çalışıyoruz. Bu anlayışı, bakış açısını değiştirmemiz gerekiyor.

Atatürk “Milli Ekonominin Temeli Ziraattır” demiş. Biz hep O'nun söylemlerini ezberledik ama içselleştirmedik. En büyük hatamız burada.

Süt fiyatları bizim için şok etkisi yarattı. Çünkü Türkiye’de tarımın büyük kısmı hayvancılık için yapılıyor. Tarlalarda yem bitkileri yetiştiriliyor. Hayvancılığın para kazanmaması ne demek? Şehirlerde daha fazla işsiz insan demek. Bu işi bırakanı bir daha geri döndüremezsiniz. Hayvancılığı da bitkisel üretimi de bir plan dahilinde yapmamız gerekiyor. Popülist siyasetin olduğu hiçbir yerde biz çiftçilerin başarılı olması mümkün değil.”

Toplantının bir başka önemli konusu tarımdaki en önemli girdilerden birisi olan zirai ilaç. Prof. Dr. Okan Özklaya’nın verdiği bilgileri, başkanların mesajlarını yarın paylaşacağım.

KKM'de vade sonu gidilecek tek adres var, yine KKM

Alaattin AKTAŞ

22 Mart 2022 Salı

✓ KKM'de ilk hesapların vadesi bu hafta doluyor. KKM hesabı olanların vade bitiminde başka yere kıvıldama şansları pek yok.

✓ Zaten Hazine de bu hesaplardan doğacak kur yükünden çok vade bitimindeki muhtemel çıkışları önlemeyi daha çok önemser durumda.

Kur korumalı mevduat uygulamasının başlamasından bu yana üç ay geçti. İlk hesapların üç ay vadeli olanlarının vadesi de bu haftadan itibaren dolmaya başlıyor.

Bu hesaplarla ilgili olarak bugünlerde en çok kur farkı yüzünden Hazine'ye ne kadar yük bineceği tartışılıyor. O konuya diğer bölümde değineceğiz. Olan oldu, Hazine'ye bineceği kadar yük bindi, uygulamaya da devam edileceği ortada.

Peki vade dolduğunda kur korumalı mevduatla işi bitecek tasarruf sahibinin başka alanlara yönelmesini önlemek mümkün olacak mı? Hazine cephesi herhalde bugünlerde ne kadar kur yükünü göğüslemek durumunda kalacağından çok bunu düşünüyordur.

Çünkü kur korumalı mevduatı tercih edenler vade bitiminde **“Ben gidiyorum”** derse ne olacak? Tabii ki burada önemli olan KKM'yi terk edecek paranın nereye gideceği... Ya doğrudan dövize gidilirse?

SEÇENEK PEK YOK

Kur korumalı mevduat hesabı uygulamasının başladığı ilk günlerde, yani aralık ayının son haftasında hesap açtıranlar yüzde 12 dolayında bir kazanç elde etmiş durumda.

O günlerde TL cinsi mevduat hesabı açtırılmış olsaydı üç ayda net yüzde 4 dolayında bir kazanç elde etmek söz konusu olacaktı. Dolayısıyla kur korumalı hesabı seçenler karlı çıktı.

Kur korumalı hesabınız vardı ve vade sona erdi, kur farkıyla birlikte yüzde 12'ye yakın bir parayı cebinize koydunuz. Bir karar vereceksiniz; ya uygulama içinde kalıp mevcut kurdan endeksleyerek hesabınızın vadesini uzatacaksınız ya da paranızı alıp yeni bir yatırım alanı arayacaksınız.

“Paramı alıp klasik mevduata yatırayım” deseniz, bankaların verdiği faiz yıllık brüt yüzde 16-17 dolayında. Oysa kur korumalı mevduatta stopaj olmadığı için net yüzde 17 üstünden faiz alıyorsunuz. **“TL'den çıkıp döviz alayım”** deseniz, bu sistemde zaten dövizdeki artış kadar para kazanıyorsunuz.

Şu durumda ne yaparsınız? Yapılacak belli değil mi; kur korumalı hesaba devam!

Zaten son dönemde banka mevduat faizlerin kur korumalı mevduat faizinin bile altına inmesinin, üstelik bu hesaplardan stopaj kesildiği için net getirinin KKM faizinin altında kalmasının artık nasıl oluyorsa bir şekilde sağlanması, KKM'den kaçış olmasını engellemeye dönük gibi görünmüyor mu?

BİR DE YENİ AVANTAJLAR GELİRSE...

Hele hele KKM uygulamasında politika faizinin 3 puan üstüyle sınırlanan tavan faiz biraz esnetilir ya da başka avantajlar da söz konusu olursa kim tutar KKM'yi!

Ama bu gidişle KKM Hazine'yi fena tutacak, fena sarsacak; şimdilik o ikinci planda, özellikle Hazine açısından.

Döviz artmasın, dövizin artması önlensin yeter!

Bunun maliyeti mi, kimin umurunda?

HAZİNE'YE BİNECEK YÜK ANCAK VADE DOLUNCA HESAPLANABİLİR

Öncelikle şunu söyleyelim. Kur korumalı mevduattan Hazine'ye binecek kur yükünün ne miktarda olacağı bilmek mümkün değil. Bu tutar, ancak belli varsayımlarla tahmin edilebilir.

Çünkü hangi gün, hangi kur üstünden ve ne tutarda hesap açıldığını bilmiyoruz. Vadeyi hiç bilmiyoruz. Bu bilgiler elimizde olsa bile kur yükünü ancak hesap kapatıldığında hesaplamak mümkün olabilir; çünkü öyle ki hesabın kapatılış saatine göre bile kur yükü fark edecek. Yanlış okumadınız, saate göre bile kur yükü değişiklik gösterecek.

Bu hesaplar için başlangıçta Merkez Bankası her gün yalnızca saat 11.00'de kur ilan ediyordu. Hesap tutarı da dönüşüm kuru adı verilen bu kur üstünden dövizle endeksleniyordu. Sonra günde bir kez kur ilan etme uygulamasından vazgeçildi ve bu amaçla her gün altı kez kur açıklanmaya başlandı.

Şimdi Merkez Bankası'nın gün içinde saat 10.00'dan başlayarak her saat başı olmak üzere 15.00'e kadar ilan ettiği kurlardan hesap kapatma saatine yakın olan kur dikkate alınacak.

Uygulamanın ilk günü olan 21 Aralık'ta hesap açıldığını varsayalım. Gün hesabı yapıldığı için vade 21 Mart'ta dolmamış olabilir ama biz öyle olduğunu düşünelim; bu durumda vadeyi dün dolmuş kabul edelim. 21 Aralık'ta hesap açılırken uygulanan kur dolar için 13,2727 düzeyindeydi. Peki çünkü kur; örneğin saat 13.00'te açıklanan 14,8542, saat 14.00'te açıklanan ise 14,8319.

Buna göre 21 Aralık'ta aynı gün açılan iki hesaptan biri saat dün 13.00'teki kura göre kapatıldığında oluşacak kur artışı yüzde 11.92, diğer hesap ise saat 14.00'teki kura göre kapatıldığında oluşacak fark yüzde 11.75 olacak.

İki hesabın tutarını da 100 bin lira olarak varsayalım. Saat 13.00'teki kura göre kapatılan hesap 11.920, diğeri ise 11.750 lira alacak. Bu tutarların 4.250 liralık kısmı faiz olarak banka tarafından, kalanı ise Hazine tarafından ödenecek.

Yani görüldüğü gibi Hazine bile hesap kapatılana kadar ne kadar kur farkı ödeyeceğini bilme şansına sahip değil.

Dolayısıyla Hazine'nin bile tam olarak bilemeyeceği kur yükünü bizler ancak el yordamıyla tahmin edebiliriz.

27 ARALIK'TA HESAP AÇTIRANLAR YAŞADI!

Daha önce de hep vurguladık. Kur korumalı hesaba girişte kurun düşük olması çok büyük avantaj oluşturuyor.

İşte 27 Aralık'ta hesap açtıranlar sisteme düşük kurdan girmiş olmanın büyük avantajını yaşayacak.

27 Aralık'taki kur 11,4373 ile en düşük düzeydeydi. Hesabın kapatıldığı tarihte kur 14.85 dolayında olursa bile üç ay için yüzde 30'luk bir getiri söz konusu olacak.

Dış borca yüzde 8.6 faiz neyin habercisi?

İsmet ÖZKUL

22 Mart 2022 Salı

Hazine'nin geçen hafta gerçekleştirdiği yurtdışı tahvil ihracında faiz yüzde 8.625 oldu. Bu ABD piyasasındakinin 4 katı bir faiz. 5.5 yıl vadeli 2 milyar dolarlık borçlanma için 947 milyon dolar yani neredeyse borcun yarısı kadar faiz ödeyeceğiz. İçeride düşük faiz politikasında diretirken yurtdışında dünyanın çok az ülkesinin muhatap olduğu fahiş bir faize boyun eğiyoruz.

Bu gelişme ekonominin gidişatı açısından çok hassas bir husus. Türkiye ekonomisinin çarklarını döndürebilmek için yüklü miktarda dış finansman ihtiyacı var. Ve bunun maliyeti fahiş bir düzeye çıkmış bulunuyor. İçeride uygulanan yanlış ekonomi politikaları ile uluslararası piyasalar ve diplomasideki olumsuz gelişmeler üst üste gelince dış finansman cephesinde altından kalkması çok zor bir fatura ortaya çıktı.

Yurtiçinde mevduat faizini, kur artışına endeksleyerek fiilen artırmak, içeride dövize olan talepteki artışı şimdilik durdurdu. Ama kur korumalı mevduat formülü, dış finansman ihtiyacına çare değil.

Kur artışıyla Türkiye'nin mal ve hizmetlerinin ucuzlaması sayesinde cari açığın kapanacağı umudu boşa düştü. Cari açık uluslararası gelişmelerin de etkisi ile artış eğiliminde.

Merkez Bankası'nın ödemeler dengesi istatistiklerine göre geçen yılın ocak ayında 2.63 milyar dolar olan enerji ithalatı maliyeti bu ocakta 8.82 milyar dolara ulaştı. Ukrayna savaşı bir süre içinde bir anlaşma ile sona erse bile askeri ve diplomatik gerilim sona ermeyecek. Dolayısıyla petrol ve doğalgaz fiyatları da bir yıl önceki düzeylere hiç inmeyecek.

Ukrayna savaşı, en önemli iki turizm pazarımızı da tarumar etti. Dünyada enflasyon ve faizlerdeki artışın genel olarak turizm pazarlarını da daraltıcı bir etki yaratması

mümkün. Özetle “Yaza kadar idare edelim, yaz gelince turist dövizleriyle dış finansman sorununu da çözmüş oluruz” umudu da ağır yara aldı.

Bunlar cari açığı artıracak faktörler. Buna bir de çevrilmesi gereken dış borçları eklemek durumundayız. Bu yıl çevrilmesi gereken dış borç miktarı 170 milyar doları buluyor. Bu borcun yaklaşık 54 milyar doları bankaların, yaklaşık 58 milyar doları da reel sektörün borcu.

Şirketler ve bankaların, ithalat için gereken hariç 112 milyar dolar dış borcu çevirmek için dış piyasalardan para bulması gerekiyor. Hazine’nin dolarla dış borçlanma maliyeti yüzde 8.6’yı bulmuşken, özel kesimin muhatap olacağı faizin daha da yüksek olacağı açık.

Üstelik ABD Merkez Bankası FED’in faiz artışına başlaması ve yakında piyasadan para çekmeye de başlayacak olması, uluslararası piyasalarda faizleri genel olarak yükseltecek. Türkiye’nin iç ve dış kırılğanlıkları aynen devam ettiğine göre, yüzde 8.6’lık faizin de orada durmayacağı ortada.

Bankalar ve şirketler, bu boyuttaki dış borç yükünü, bir yılda yarı yarıya değersizleşmiş bir TL ile yaratacakları gelirle omuzlayacaklar. Ve reel kesimin destek alabileceği bir Merkez Bankası da yok. Çünkü onunu kasasında da borç alınmış emanet dövizden başka para yok.

Sonuç olarak dış kaynak sıkıntısı, döviz talebi ve kur artışı fena halde can yakmaya devam edecek.

Abdulkadir Selvi

Akşener ile İmamoğlu'nun arasına kara kedi mi girdi?

22 Mart 2022

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na çok güçlü bir şekilde destek vermişti.

İmamoğlu'nu İkinci Fatih'e benzetmiş, yüzünde Rabbi Yessir'i görmüş hatta "Bu çalışma performansınızın devamını dilerim ki cumhurbaşkanlığı seçiminde lazım" demişti.

Akşener daha ne desin?

Bir tek cumhurbaşkanı adayımın adı **Ekrem** soyadı **İmamoğlu** dememişti.

Bunu Millet İttifakı'nda ortağı **Kemal Kılıçdaroğlu**'na rağmen yapmıştı.

Çünkü cumhurbaşkanı adaylığında **Kılıçdaroğlu**'nun en büyük rakibi **Ekrem İmamoğlu**.

İSİMSİZ CUMHURBAŞKANI ADAYI

Ancak **Meral Akşener**, Fox TV'de **İsmail Küçükkaya**'nın programında, "İsimsiz cumhurbaşkanı adaylığı"nı ortaya attı. "Biz cumhurbaşkanlığına yeni bir Sayın Erdoğan seçmeyeceğiz. Yani Almanya, Finlandiya Cumhurbaşkanı gibi adını bile bilmediğiniz derleyici toparlayıcı, bu ülkede herkesin cumhurbaşkanı olacak bir kişiyi aday göstereceğiz" dedi.

Akşener'in açıklaması, **Kılıçdaroğlu**'na kırmızı kart olarak yorumlandı. Onlardan birisi de bendim. Çünkü **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanının devleti bilen ve siyasetten gelme birisi olacağını söylemişti.

İMAMOĞLU BOYUTU

Ama dün haber kaynaklarımla yaptığım görüşmelerde **İmamoğlu** boyutunu atladığımı fark ettim.

Ekrem İmamoğlu da isimsiz bir cumhurbaşkanı adayı değil. Tam aksine İstanbul seçimlerinde elde ettiği başarı nedeniyle ismi muhtemel cumhurbaşkanı adayları arasında geçiyor.

O nedenle **Akşener**, isimsiz cumhurbaşkanı adayı önerisiyle **Ekrem İmamoğlu**'nu da saha dışına itiyor.

Akşener'deki tavır değişikliğini soruşturdum.

Doğrusu **Meral Hanım**, Millet İttifakı ortağı **Kılıçdaroğlu**'nu kırmak istemiyor.

O nedenle **İmamoğlu** konusunda daha fazla ısrarlı olmak istemiyor diye düşünmüştüm. Bu kanaatimin oluşmasında son zamanlarda İYİ Parti cephesinden **Kılıçdaroğlu** konusunda aldığım olumlu değerlendirmelerin etkisi yok değildi. Ama kulisleri yoklayınca başka bir şeyle karşılaştım.

İMAMOĞLU'NA KIRGIN MI?

Meral Akşener'in **İmamoğlu**'na kırıldığı söyleniyor.

İYİ Parti Lideri **Akşener** ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **İmamoğlu** arasında bir soğukluk olup olmadığını bilmiyorum. Bu kanaate ulaşmak için bir süre izlemek gerekiyor.

Çünkü siyasette zaman zaman bu tür söylentiler çıkar ama asıl önemli olan **Akşener**'in **İkinci Fatih**'ten isimsiz cumhurbaşkanı adaylığına noktasına gelmesi oldu.

Akşener'i tavır değişikliğine iten ne oldu?

İsimsiz cumhurbaşkanı adaylığını önerirken **Akşener**'in aklında bir isim var mı?

Meral Akşener gibi tecrübeli bir siyasetçinin laf olsun diye bu öneriyi gündeme getirdiğini düşünmüyorum.

HDP'NİN YEDEK PARTİSİ SEÇİME GİREBİLECEK Mİ

AK Parti ve MHP'nin hazırladığı yeni seçim yasasıyla ilgili teklifte, Meclis'te grubu bulunan partilerin otomatik olarak seçimlere katılma imkânlarına son veriliyor.

Siyasi Partiler Yasası'nın 36. maddesine göre, "**Siyasi partilerin seçimlere katılabilmesi için illerin en az yarısında oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olması veya Türkiye Büyük Millet**

Meclisi'nde grubu bulunması şarttır" deniliyor. Yeni düzenlemede, **"Veya Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunması şarttır"** kısmı yasadan çıkarılıyor.

AKŞENER NE DEMİŞTİ?

Bu düzenleme daha çok CHP'den bir gecede 15 milletvekilinin İYİ Parti'ye geçerek seçimlere girmesini sağlaması üzerinden değerlendiriliyor. Doğrudur. 24 Haziran 2018 seçimlerine İYİ Parti'nin katılması konusunda YSK'dan çelişkili açıklamalar gelmişti. **Meral Akşener, "Bizi seçime sokmayacaklarını anlayınca o gece Sayın Kılıçdaroğlu'ndan randevu istedim. CHP Genel Merkezi'ne gittim. Kendisinden milletvekili istedim"** demişti.

Sonraki süreci biliyorsunuz. Siyasette **"Güneş Motel"** tartışmalarına neden olan operasyon gerçekleştirildi. CHP'den bir gecede 15 milletvekili İYİ Parti'ye geçti. Meclis'te grup kurduğu için İYİ Parti'nin seçimlere katılması sağlandı.

2023 seçimlerine giderken bu kez farklı bir durum söz konusu. Seçimlere girebilmek için Meclis'te grubunun bulunması imkânının ortadan kaldırılması HDP açısından önem arz ediyor.

Anayasa Mahkemesi'nden HDP'yle ilgili kapatma kararı çıkmazsa sorun yok. HDP, sol bileşenlerle birlikte üçüncü bir ittifak oluşturarak seçimlere girecek.

HDP'NİN YOL HARİTASI

HDP'nin yol haritası şöyle.

HDP, cumhurbaşkanı adayı çıkarmayacak, Millet İttifakı'nın ortak adayını destekleyecek.

Bunu bir tek şu bozar, Millet İttifakı ortak aday çıkaramazsa o zaman HDP ilk tura kendi adayıyla girer. HDP'nin 56 milletvekili var. Anayasa Mahkemesi'nden kapatma kararı ve siyasi yasaklar çıksa dahi Meclis'te grup kuracak kadar HDP'li milletvekili bulunacak. HDP milletvekilleri yedek parti olarak tutulan Demokratik Bölgeler Partisi'ne geçecekler. Ancak yeni düzenlemeye göre DBP'nin Meclis'te grup kurması seçimlere girmesini sağlamıyor.

HDP-PKK İLİŞKİSİ

Buraya bir virgül koyup HDP ve PKK ilişkisine dair bir parantez açmak istiyorum. HDP, PKK ile ilişkisi nedeniyle kapatılmayı hak eden bir parti. Anayasa Mahkemesi'nde kapatma davası devam ederken dahi PKK'yla ilişkilerine dair malzeme vermeye devam ediyorlar. Örneğin **Semra Güzel** olayı.

PKK kampında, teröristlerle birlikte eli silahlı fotoğrafları bırakın Türkiye'yi dünyanın hiçbir parlamentosu kaldıramaz. **Semra Güzel**'in silahlı tek bir fotoğraf karesi dahi kapatmaya yeter.

SEMRA GÜZEL KAÇTI MI

Bu arada Meclis'te **Semra Güzel**'in dokunulmazlığı kaldırıldı. Ama şu ana kadar **Semra Güzel** arandığı adreslerde bulunamadı. Yurtdışına çıkmadığı söyleniyordu ama yurtiçinde de bir türlü bulunamadı. Yoksa **Semra Güzel**, yasal olmayan yollardan, PKK kamplarından birine mi kaçtı?

SİYASETLE MÜCADELE

HDP'nin kapatılması konusuna gelince ortada bir gerçek var. O da, şimdiye kadar parti kapatmalar çözüm olmadı. Tam aksine bu çizgideki partiler kapatmaların verdiği mağduriyetle büyüdü.

Şimdi virgülden sonraya dönecek olursak orada netleştirilmesi gereken noktalar var.

SEÇİME GİRECEK Mİ

Çünkü Seçim Yasası'yla ilgili teklif açıklandınca, "**Seçimlere doğru HDP kapatılacak. HDP'nin yedek partisi DBP'nin Meclis'te grup kurması ise seçimlere girmesine yeterli olmayacak. Bu nedenle HDP'ye tuzak kuruluyor**" şeklinde değerlendirmeler yapıldı. Ama bunlar tam olarak gerçeği yansıtmıyor.

Çünkü DBP 27 Şubat'ta büyük kongresini yaptı. DBP'yi Meclis'te temsil eden **Saliha Aydeniz** yeniden Eş Genel Başkanlığı'na seçildi. Siyasi Partiler Yasası'na göre Türkiye'nin 41 ilinde teşkilatlanmasını da tamamladıysa DBP'nin seçimlere girmesinin önünde bir engel görünmüyor.

Bu durumda HDP kapatılırsa yeni bir parti adıyla seçimlere giremeyecekler ancak bağımsız olarak seçime girebilirler şeklindeki yorumlar gerçeği yansıtmıyor.

Esfender KORKMAZ

Neden vergi ödeyelim?

22 Mart 2022 Salı

1215 yılında İngiltere'de **Magna Carta, "Büyük Özgürlük Fermanı"** imzalandı. Bu belge ile dünyada ilk kez kralın yetkileri kısıtlandı. Kısıtlanan yetkiler arasında vergi salınması da var. Anlaşmaya göre Kral uyuğunun onayını almadan yeni vergi alamayacak, vergi oranlarını artıramayacaktır.

Magna Carta günümüzde "**vergilemede yasallık**" olarak adlandırılan vergileme ilkelerinin ilk dayanağını oluşturdu. Yasallık anlayışından, aynı zamanda, hükümetlerin vergi gelirlerini keyfi olarak kullanamayacakları da anlaşılır.

AKP iktidarı baştan beri vergi gelirlerini kılıfına uydurarak keyfi kullanıyor.

1- AKP, Sabah grubunu, Hürriyet grubunu kamu bankalarına kredi verdirerek aldırdı. Bu krediler nedeni ile bankaların uğradıkları zararlar, Hazine tarafından karşılanıyor. Dahası yanlış medyaya reklam ve ilanlar dahil kamu imkânları veriliyor. Bütün bu partizanca harcamalar halkın vergileri ile karşılanıyor.

Muhالیfler AKP'yi dolaylı olarak vergileri ile neden finanse etsinler?

2- Diyanet İşleri Başkanlığı 7-8 bakanlık bütçesinden daha büyüktür. Bu bütçeden Aleviler, cem evleri pay almıyor. Ama herkesle aynı vergileri veriyorlar.

Aleviler neden vergi versin?

3- Geçen hafta Hazine, uluslararası piyasalarda, yüzde 8,6 faizle 2 milyar dolarlık tahvil sattı. LİBOR faizi en yüksek 1,8'dir. Hazine 2 milyar dolar için beş yılda 948,7 milyon dolar faiz ödeyecek. Bu faiz Hazine'den çıkacağı için halkın vergileri ile ödenecek.

Türkiye neden bu kadar yüksek faiz veriyor? Çünkü ülke riski ve kırılganlığı yüksektir. Türkiye'nin beş yıllık tahvillerinin iflas risk primi 570 baz puandır. Bu kadar risk, yanlış faiz ve kur politikasından ileri geldi.

Siyasi iktidar ister bilerek, ister bilmeden yanlış yapsın eğer bu yanlışlar halkın vergilerinden çıkacaksa, o zaman neden vergi verelim?

4- Kur Korumalı Mevduat için, bu ay bütçeden 14 milyar lira fark ödenecek. Bütçe halkın vergileri ile finanse ediliyor. Bu yolla vergi verenlerden, bankada parası olan servet sahiplerine haksız ve hülle yoluyla gelir transfer edilmiş olacak. Gelir dağılımı bozulacak ve yoksullaşma artacaktır.

AKP'nin yanlışları ve faiz kaprisinden dolayı halk neden vergi ödesin?

5- Hükümet, Kamu-Özel İşbirliği yatırımları nedeni ile dünyada eşi benzeri olmayan bir şekilde dolarla talep garantisi veriyor. Üstelik bu garanti gerçeklere dayanmayan bir ölçüde açık ara fazla veriliyor.

Söz gelimi 2021'de, Zafer Havaalanı yolcu garantisinin fiilen yüzde 99,38'i, Ankara Garı yolcu garantisinin yüzde 86,33'ü, Katar'dan kiralanan ambulans uçağının hizmet garantisinin yüzde 100'ü, Hazine tarafından karşılandı.

Şehir hastanelerinin maliyeti 11,6 milyar dolar. Garanti 97 milyar dolar.

Bu garantilerin iktisadi hesaplara sığmayacağı çok açık değil mi? Dahası dünyanın en pahalı köprüsü ve yollarını biz kullanıyoruz.

Türkiye Kamu-Özel İşbirliği yoluyla oligarklar yaratıyor.

Bu durumda, halkın köprüden ve yollardan geçenlerden alınan yüksek ücretin ve geçmeyenden alınan verginin kime gittiğini sorma hakkı olmaz mı?

Üstelik Cumhurbaşkanı "**Parayı kendi kasamızdan değil, dışarıdan getirip başardık**" diyor. Burada da vergi mükellefinin akli karışıyor?

Parayı hibe olarak mı alıyoruz ? Aldığımız borçlar için faiz ödemeyecek miyiz?

Osmanlı, saray yaptırmak için tefecilerden borç aldı. Sonuç **Düyun-u Umumiye**'ye gitti. Türkiye **Düyun-u Umumiye**'ye olan borcunun son taksitini, ilk dış borcun alınmasından tam bir yüzyıl sonra, 25 Mayıs 1954'te ödedi.

Devletin görevi altyapı yapmaktır. Devlet altyapı yapmıyor. Kamu-Özel İşbirliği yoluyla yaptırıyor? Aldığı vergileri nereye harcıyor?

AKP iktidarı Kamu-Özel İşbirliği yoluyla oligarklar yarattı. İtibarda tasarruf olmaz diye saraylar yaptırdı. Biz ödedik, gelecek nesiller de ödeyecek? Üretici, tüketici olarak vergi verenler siyasi süreçte hesap sormazlarsa, gelecek nesillere karşı sorumlu olacaklardır.